

Моніторинг впровадження Україною зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства

Випуск № 18 (квітень 2015 року)

У квітні Кабінет Міністрів затвердив окремі плани імплементації актів законодавства ЄС, зокрема розроблені Міненерговугілля з енергетичних питань (Розпорядження [№ 346-р](#)) і розроблені Мінприроди з екологічних питань (Розпорядження [№ 371-р](#)). 9 квітня Міненерговугілля провело [експертну зустріч](#) з питань впровадження Третього енергопакету за участю фахівців відомства та експертів [Центру підтримки реформ](#) при Кабінеті Міністрів.

9 квітня Верховна Рада прийняла закони [№ 313-VIII](#) та [№ 319-VIII](#), які створюють основу для розширення доступу до публічної інформації у формі відкритих даних. Також, за основу було прийнято законопроект "Про внесення змін до Закону України "Про звернення громадян" щодо електронного звернення та електронної петиції" (реєстр. [№ 2299](#)), внесений Президентом. Також було змінено окремі положення щодо діяльності громадських рад та проведення громадської експертизи (Постанова Кабміну [№ 234](#)). Варто відзначити законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прозорості видобувних галузей в Україні" (реєстр. [№ 2591](#)), внесений групою народних депутатів за ініціативою DiXi Group та [підтримки Міненерговугілля](#).

В ході засідання Національної ради реформ 16 квітня було [вказано](#), що Міненерговугілля та "Нафтогаз" готуються до приєднання до системи електронних закупівель ProZorro. Також у квітні [відкрито Українсько-данський енергетичний центр](#), робота якого має сприяти системному збору та узагальненню даних, необхідних для формування енергетичного балансу. З інших кроків у бік прозорості варто відзначити створення Національного антикорупційного бюро та призначення його директора (Укази Президента [№ 217/2015](#) та [№ 218/2015](#)), затвердження програми з реалізації Антикорупційної стратегії (Постанова Кабміну [№ 265](#)), а також набір на посади членів Національного агентства з питань запобігання корупції (Розпорядження Кабміну [№ 387-р](#)).

23 квітня Президентом була затверджена Річна національна програма співробітництва Україна - НАТО на 2015 рік (Указ [№ 238/2015](#)), де у розділі "Енергетична безпека" серед основних завдань значиться продовження заходів щодо виконання зобов'язань України в Енергетичному Співтоваристві з урахуванням відповідних положень Угоди про асоціацію.

27 квітня у Києві відбувся саміт Україна-ЄС, який став першим заходом такого рівня у рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Як йдеться у [спільній заяві за підсумками саміту](#), сторони привітали "рішучу відданість амбітному процесу реформ" та висловилися за його прискорення щодо реструктуризації енергетичного сектору згідно з вимогами Третього енергетичного пакету, зокрема розділення функцій НАК "Нафтогаз України" і посилення уваги до проблем енергоефективності. Подібні месиджі були [вказані у комюніке](#) Міжнародної конференції на підтримку України 28 квітня. Паралельно [відбулася зустріч](#) керівництва Міненерговугілля з Директором Секретаріату Енергетичного Співтовариства Я.Копачем.

29 квітня відбулося розширене [засідання міжвідомчої робочої групи](#) з питань актуалізації Енергетичної Стратегії України до 2035 року; [проект стратегії](#) схвалено з урахуванням висловлених коректив, після внесення яких документ буде спрямовано до Кабінету Міністрів.

Дана публікація випущена в рамках проекту "Покращення імплементації зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства через посилення ролі громадськості", що здійснюється ГО "Діксі Груп" спільно з Ресурсно-аналітичним центром "Суспільство і довкілля" за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Ресурсно-аналітичний центр
"Суспільство і довкілля"

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of NGO "DiXi Group" and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

Загалом прогрес України у виконанні зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства виглядав у квітні наступним чином:

У сфері безпеки постачань:

Уряд та "Нафтогаз" шукають будь-які можливості для виконання газового балансу

15 квітня Кабінетом Міністрів було затверджено [прогнозний баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік](#) (Розпорядження № 410-р). Загальний ресурс газу визначений на рівні 54,235 млрд. кубометрів, з яких 19,5 млрд. кубометрів припадають на власний видобуток, 25,985 млрд. кубометрів – на імпорт, ще 8,7 млрд. кубометрів буде відібрано зі сховищ.

В площині розподілу ресурсу, 3,352 млрд. кубометрів буде витрачено на виробничо-технологічні потреби, 20,8 млрд. кубометрів – для населення (14 млрд. кубометрів безпосередньо на побутове споживання, ще 6,8 млрд. кубометрів на виробництво теплової енергії), майже 13 млрд. кубометрів – промисловим споживачам, ще 13,879 млрд. кубометрів буде закачано у сховища.

В ході "Години запитань до Уряду" [міністр енергетики В.Демчишин поінформував](#) щодо використання українського газу для потреб населення, наголосивши, що газу власного видобування не вистачає для потреб споживачів. Серед причин він назвав втрату видобування в Криму через анексію (2,5-3 млрд. кубометрів), та використання для внутрішніх потреб газу компанією "Укрнафта" (1,5 млрд. кубометрів).

Також, згідним Розпорядженням НАК "Нафтогаз України" доручено продовжити диверсифікацію джерел постачання газу, зокрема через розширення технічних можливостей імпорту з країн ЄС, бронювання транспортних потужностей у напрямку із Словаччини через пункт пропуску "Будінце". При цьому, починаючи з 2015 року, "Нафтогаз" має забезпечити, щоб надходження газу з одного джерела не перевищували 50% обсягів імпорту.

З цією метою, у квітні "Нафтогазом" проведено успішні переговори з Румунією щодо [взаємного розвитку газотранспортних мереж](#). Зі слів голови правління А.Коболева, компанія працює над тим, [щоб Румунія стала постачальником газу для України](#). Диверсифікація торкнулась і транзитного напрямку – ["Нафтогаз" отримав запит від європейського трейдера на прокачування палива](#) між Польщею, Угорщиною, Болгарією, Грецією та Туреччиною.

Також, [Україна веде переговори з ЄБРР, Світовим банком та іншими фінансовими інституціями](#) про можливість залучення 1,5 млрд. доларів кредитів для заповнення сховищ. Єврокомісія розробляє модель надання [фінансової допомоги](#), а міністр енергетики В.Демчишин [повідомив про прогрес у переговорах із МВФ та ЄБРР](#).

Попри продовження дії "зимового пакету", Україна та ЄС продовжують вирішувати основні проблеми із "Газпромом"

1 квітня за результатами консультацій у тристоронньому форматі Україна-ЄС-РФ "Нафтогаз" та "Газпром" [підписали додаткову угоду](#) до контракту на постачання газу, згідно з якою дію ключових елементів Брюссельських домовленостей ("зимовий газовий пакет") продовжено до кінця червня 2015 року. Водночас, "Газпром" заявив про [небажання](#) продовжувати угоду з "Нафтогазом" до закінчення Стокгольмського арбітражу, а також пригрозив [не продовжувати](#) контракт на транзит газу після 2019 року. Триває підготовка до наступних тристоронніх консультацій між Україною, Росією та ЄС. Зокрема, 16 квітня заступник міністра енергетики І.Діденко взяв участь у [тристоронньому експертному засіданні](#) в Брюсселі, де було розглянуто пропозиції ЄС щодо умов постачання газу з РФ до України.

Також українська сторона [привітала рішення Єврокомісії](#) щодо висунення проти "Газпрому" претензії у зв'язку з підозрою у зловживанні домінуючим положенням на ринках країн ЄС. Одночасно [український уряд звернувся](#) до Антимонопольного комітету щодо розслідування проти неконкурентної політики "Газпрому", який, згідно із [заявою "Нафтогазу"](#), також

блокує об'єднання енергосистем України та країн ЄС. "Нафтогаз" також заявив про доцільність [відмови від застосування принципу "бери або плати"](#). За словами російського міністра О.Новака, "Газпром" [не стягуватиме штрафів](#) за недобір газу за принципом "бери або плати", але ці кошти будуть пред'явлені при розгляді у Стокгольмському арбітражі. Сам арбітражі, за словами голови "Нафтогазу" А.Коболева, вже [провів перше слухання у справі](#). При цьому, він відмовився [консолідувати справу через приєднання позову "Нафтогазу" про перегляд транзитного контракту](#).

Західні союзники України готові допомагати Києву в диверсифікації енергопоставок та посилювати фізичну безпеку об'єктів інфраструктури

У [Спільній заяві за результатами 17-го Саміту Україна-ЄС](#), що відбувся 28 квітня, сторони привітали прогрес у тристоронніх консультаціях щодо постачання газу з Росії, а також забезпечення стабільного і безперебійного транзиту газу до ЄС. Лідери України та ЄС висловили готовність продовжити співпрацю щодо спільної модернізації та експлуатації української ГТС та підземних газових сховищ, забезпечення газопостачань з Європи в Україну, а також інтеграції ринків, зокрема за допомогою розвитку інтерконекторів й укладення стандартних угод про поєднання газотранспортних систем між операторами ГТС України і сусідніх країн-членів ЄС. В той же день, перспективи співробітництва [обговорили](#) міністр закордонних справ П.Клімкін та віце-президент Єврокомісії з питань енергетики М.Шевчович.

До питань диверсифікації також приглядаються інші союзники України, зокрема в ході [зустрічі із міністром енергетики США Е.Монізом](#) міністр енергетики В.Демчишин обговорив заходи, які здійснює Україна у співпраці з окремими європейськими країнами та Енергетичним Співтовариством, для забезпечення енергетичної безпеки і диверсифікації постачань енергоносіїв.

Зміцнення енергонезалежності через диверсифікацію поставок енергоносіїв, підвищення енергоефективності та впровадження Третього енергетичного пакета ЄС були одними з пріоритетів подальших реформ, висловлених у [спільній позиції Президента П.Порошенка і прем'єр-міністра А.Яценюка](#), яка була озвучена 28 квітня на Міжнародній конференції на підтримку України.

Варто відзначити також Річну національну програму співробітництва Україна – НАТО на 2015 рік, затверджену Указом Президента [№ 238/2015](#) 23 квітня. Документ визначає три пріоритетні завдання на поточний рік:

- диверсифікацію джерел, постачальників, маршрутів і способів постачання енергетичних ресурсів в Україну (газу, нафти, ядерних матеріалів, в тому числі ядерного палива);
- забезпечення безпеки магістральних газо- та нафтопроводів шляхом встановлення сучасних технічних засобів (автоматизованих систем виявлення несанкціонованого втручання сторонніх осіб);
- активізацію співробітництва з органами НАТО та державами-членами Альянсу у сфері енергетичної безпеки.

Зокрема, Міненерговугілля та інші органи [отримали доручення](#) впровадити рекомендації Групи НАТО з дорадчої консультативної підтримки із захисту критичної (ядерної) інфраструктури, установити робочі контакти та організувати взаємодію з Центром передового досвіду НАТО з енергетичної безпеки (Вільнюс), провести засідання Спільної робочої групи Україна - НАТО з питань економічної безпеки, провести консультації з державами Альянсу з питань вивчення досвіду енергоефективної модернізації виробництва, а також продовжити виконання зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства (з урахуванням положень Угоди про асоціацію).

Тим часом, Міжнародне енергетичне агентство висловило [стурбованість щодо "безпрецедентної енергетичної кризи"](#) в Україні, яку можна подолати завдяки [новій енергетичній стратегії](#) та лібералізації ринків [для посилення енергетичної](#) безпеки.

Попри успішне проходження опалювального сезону, вугільна галузь залишається проблемною

За словами заступника міністра енергетики О. Светеліка, складні умови не завадили Україні успішно [пройти опалювальний сезон](#). Однак, попри публічні [роз'яснення Міненерговугілля](#) політики у вугільній сфері, зустрічі [міністра В. Демчишина з представниками](#) трудових колективів вугільних підприємств, [керівниками шахт](#), участі в з'їзді шахтарів України, протягом квітня відбулись публічні протести шахтарів, через які міністр [перервав візит до США](#). Шахтарі пікетували [Адміністрацію Президента](#), [Верховну Раду](#), міністерство енергетики, вимагаючи відставки міністра В. Демчишина. Було опубліковано документ, на основі якого [деякі депутати стверджували](#), що мітинги шахтарів були ініційовані та підтримані компанією ДТЕК, яка нібито [намагається зберегти статус](#) монополіста на ринку. Високопосадовці [запросили шахтарів долучитись](#) до розробки Програми реформування вугільної галузі, згодом [пікети припинились](#). Міністерство [розробило Програму і вимагає, що реформування](#) вугільної галузі буде здійснюватись згідно з нею. 6 травня [відбулось її обговорення](#) в Міненерговугілля, а 7 травня програму було представлено профспілкам гірників, які в [цілому підтримали документ](#).

Розпочато підготовку до наступного опалювального сезону - міністр В. Демчишин зауважив, що наразі [вирішується питання про формування запасів вугілля на наступний опалювальний сезон](#). Тим часом у парламенті зареєстровано законопроект опозиційних депутатів, що стосується [мораторію на закриття](#) шахт, що відпрацювали свій ресурс та проект постанови, яка [повертає соціальні програми](#) та інші преференції працівникам вугільної галузі.

Нові зміни допоможуть вирішити проблему оплати електроенергії на окупованих територіях

7 квітня Верховна Рада [прийняла Закон № 284-VIII](#), яким вносяться зміни до статті 23 Закону України «Про електроенергетику». Зміни передбачають [надання повноважень уряду](#) встановлювати особливості регулювання питань, пов'язаних з діяльністю підприємств енергетичної сфери на території проведення антитерористичної операції. Це дозволить врегулювати питання забезпечення споживачів на згаданих територіях електроенергією та вирішити проблему повноти розрахунків за неї.

Також з 10 квітня Україна [припинила оплачувати електроенергію](#), яка постачається з Росії. Водночас, в "Укренерго" не виключають [відновлення імпорту електроенергії з Росії](#) влітку, у піковий період. Також спеціалісти констатують [різке зростання аварійності](#) обладнання магістральних і розподільних електромереж, трансформаторів і ТЕС.

Тим часом, [Наказом Міненерговугілля № 261](#) від 27 квітня запроваджено посилений режим охорони об'єктів підприємств паливно-енергетичного комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля, та компаній, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави.

У сфері реформи газового ринку:

Основним досягненням уряду стало прийняття планів імплементації директив та нового закону про ринок газу

8 квітня Кабінет Міністрів затвердив розроблені Міненерговугілля плани імплементації актів законодавства ЄС з енергетичних питань (Розпорядження [№ 346-p](#)). Зокрема, мова йде про 4 акти Третього енергетичного пакету, а саме: Директиви 2009/72/ЄС щодо загальних правил функціонування внутрішнього ринку електроенергії, Директиви 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, Регламенту 714/2009 про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією, та Регламенту 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу.

9 квітня Верховна Рада в цілому прийняла Закон [№ 329-VIII](#) "Про ринок природного газу", який набуде чинності з 1 жовтня 2015 року. Документ був [підписаний Президентом](#) 30 квітня на тлі [політичних заяв](#) з боку олігарха та кінцевого власника більшості облгазів Д.Фірташа та [накладення арешту на 0,5 млрд. кубометрів](#) газу, що належить Ostchem. У супровідному повідомленні відзначається, що закон закріплює усталені в ЄС економічно обґрунтовані підходи до організації роботи газового ринку та передбачає відокремлення функцій оператора від функцій видобувників та постачальників, чітке окреслення функцій держави та незалежність регулятора, а також вільне ціноутворення. Факт прийняття закону був позитивно оцінений в ході [засідання Національної ради реформ](#) 16 квітня, а також у [Спільній заяві за результатами 17-го Саміту Україна-ЄС](#) 28 квітня.

На внутрішньому ринку газу тривають оптимізація споживання та посилення фінансової дисципліни

15 квітня Кабінетом Міністрів було затверджено [прогнозний баланс надходження та розподілу природного газу в Україні на 2015 рік](#) (Розпорядження [№ 410-р](#)). Так, на потреби населення планується спрямувати 20,8 млрд. кубометрів: 14 млрд. кубометрів – безпосередньо на побутове споживання, ще 6,8 млрд. кубометрів – теплогенеруючим підприємствам та ТЕЦ для виробництва теплової енергії для потреб населення та релігійних організацій.

Примітно, що теплогенерація для потреб бюджетних установ та інших суб'єктів господарювання прописана окремо (1,858 млрд. кубометрів). На цьому фоні НКРЕКП [розробила проект змін](#) до Алгоритму розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання гарантованих постачальників газу, про уточнення формул за категоріями "ТКЕ - населення" та "ТКЕ – бюджет".

В ключі оптимізації споживання уряд також прийняв рішення про скорочення удвічі [норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників](#) (Постанова [№ 237](#)) – до 3 (газова плита за наявності гарячого водопостачання), 4,5 (газова плита за відсутності гарячого водопостачання) та 9 (газова плита та водонагрівач) кубометрів на людину-місяць. За словами прем'єра А.Яценюка, це змусить облгази встановити газові лічильники [7% споживачам \(2,5 млн. громадян\)](#), а [власники елітного житла не зможуть отримати дешевий газ для опалення](#).

27 квітня "Нафтогаз" оголосив про початок [процесу припинення постачання газу](#) для підприємств, що мають заборгованість. Як йдеться у повідомленні, по закінченню опалювального сезону боржники отримали відповідні повідомлення, а газорозподільчі підприємства – відповідні доручення на відключення. При цьому, "Нафтогаз" почав регулярно публікувати [детальну інформацію про боржників](#).

30 квітня "Нафтогаз" оприлюднив перевірену аудиторами [фінансову звітність за 2014 рік](#). Водночас, звіт стосується лише компанії як окремої юридичної особи, а фахівці Deloitte висловили [умовно-позитивну думку](#) щодо звітності. Так, не завершено аудиторську перевірку фінансової звітності дочірніх та асоційованих підприємств за 2014 рік, а забезпечення за судовими позовами мали бути збільшені.

За результатами 2014 року "Нафтогаз" отримав чистий збиток в розмірі 85 млрд. грн., з яких 71% – це втрати, пов'язані з девальвацією гривні, анексією Криму та бойовими діями на сході України, решта – збитки від реалізації природного газу населенню.

Уряд визнав неможливість застосування тарифної системи "вхід/вихід" до транзиту газу, однак продовжив роботу в напрямку її запровадження

Постановою [№ 243](#) від 22 квітня 2015 року Кабмін вніс зміни до [Постанови від 3 вересня 2014 року № 510](#), якою було визначено умови переходу до формування тарифів на транспортування газу на основі тарифної системи "вхід/вихід" (зокрема, затверджено тимчасовий порядок та завдання для відповідальних органів). Нові зміни фактично визнали недієздатність тимчасового порядку: пункт про його затвердження було виключено, а також

зазначено, що механізм не поширюється на транзитне транспортування газу за контрактом між "Нафтогазом" і "Газпромом" та договором між "Нафтогазом" та "Укртрансгазом". Щодо останніх двох суб'єктів, з постанови також виключили вимогу приведення договірних відносин з питань транзиту газу у відповідність з новими правилами.

Вказані зміни також перенесли дедлайни виконання ключових завдань з 2014 на 2015 рік: незалежної оцінки активів "Укртрансгазу", що використовуються у сфері транспортування газу магістральними трубопроводами, затвердження граничного рівня регуляторної норми доходу (до 23 квітня), затвердження Порядку формування тарифів на транспортування природного газу магістральними трубопроводами на основі тарифної системи "вхід/вихід" (до 1 червня) та Типового договору про відповідних надання послуг (до 1 липня), введення в дію згаданих тарифів (з 1 жовтня), підготовка змін до законодавства (до 1 серпня).

Слід зазначити, що окремі завдання таки виконуються, хоч і з запізненням. Так, 29 квітня [Наказом № 433](#) Мінекономрозвитку було затверджено граничний рівень регуляторної норми доходу у сфері транспортування природного газу магістральними трубопроводами на 2015 рік – на рівні 15,13%. Оінка вартості активів групи "Нафтогаз", що [виконується аудиторською компанією Ernst & Young](#), триває.

Тим часом, почалося обговорення іншого базового документу – кодексу мереж

8 квітня в офісі "Укртрансгазу" відбулась виробнича [нарада з обговорення проекту кодексу газотранспортної системи](#). Проект презентував керівник відділу стратегічного планування А.Колісник, який зазначив, що документ обговорюється з представниками НКРЕКП. У компанії [сподіваються](#), що кодекс буде затверджено регулятором та введено в дію з 1 жовтня, одночасно із законом "Про ринок природного газу". З іншого боку, у квітні регулятор оштрафував "Укртрансгаз" на 100 тис. грн. (Постанова НКРЕКП [№ 1197](#)) за низку порушень ліцензійних умов як на транспортування газу магістральними газопроводами, так і на його зберігання.

У сфері реформи ринку електроенергії:

Попри активізацію діалогу з партнерами, розробка законопроекту про ринок електроенергії затягується

У квітні міністр В. Демчишин провів низку зустрічей із високопосадовцями з країн Заходу, зокрема [з міністром енергетики Литовської Республіки](#) Р. Масюлісом, міністром енергетики США Е. Монізом, з яким обговорив [питання співробітництва України і США](#), зокрема надання американським Урядом технічної допомоги та співробітництва з провідними американськими компаніями у сфері атомної енергетики. 29 квітня В. Демчишин [зустрівся із міністром закордонних справ Королівства Данія](#) М. Лідегордом, повідомивши, триває робота щодо внесення змін до Закону України "Про засади функціонування ринку електричної енергії України" відповідно до вимог ЄС та наголосив на тому, що українська сторона зацікавлена у залученні датської експертної та інвестиційної підтримки у процесі реформування енергетичної галузі.

На початку квітня у Відні [відбулись консультації за](#) участю представників Міністерства енергетики та Секретаріату Енергоспівтовариства щодо розробки нового проекту закону про ринок електроенергії для імплементації вимог Третього енергетичного пакету, у Міненерговугілля [була створена Робоча](#) група, яка має напрацювати новий текст законопроекту. Разом із тим, документ досі не представлений публічно.

Тим часом, регулятор продовжує вдосконалювати вторинне законодавство для покращення роботи ринків

24 квітня НКРЕКП оприлюднила проект постанови, яким затверджуються [зміни до порядку доступу постачальників електричної енергії за нерегульованим тарифом](#) до місцевих

електричних мереж. Прийняття запропонованого механізму має на меті систематизувати застосування вимог нормативно-правових документів щодо діяльності постачальників електроенергії за нерегульованим тарифом на Оптовому ринку та роздрібних ринках електроенергії України.

Гравці ринку конкурують за підвищення вартості ресурсів для генерації електроенергії та тепла

З 1 квітня виріс тариф на відпуск електроенергії НАЕК "Енергоатом" на 31,5% – з 32,11 коп. до 42,21 коп./кВт-год. На [думку представників](#) сектору, це дозволить компенсувати додаткові витрати, зокрема підвищення вартості ядерного палива через зростання валюти. Погоджено [тариф для ТЕС](#) на рівні 1,12 грн./кВт-год спільно силами Міненерговугілля, ДТЕК, "Центренерго" і "Донбасенерго". Одночасно ДТЕК [наполягає на вартості](#) вугілля для ТЕС на рівні 1500 грн./т, однак і НКРЕ, і Міненерговугілля налягають на [нижчій собівартості вугілля](#). Розпочався черговий [етап підвищення тарифів](#) на електроенергію – з квітня мінімальна ціна ставить 36,6 коп./кВт-год при споживанні до 100 кВт-год/міс. (раніше було 31 коп./кВт-год і 150 кВт-год/міс.). При споживанні від 100 до 600 кВт-год – 63 коп./кВт-год, більше 600 кВт. – 1,4 грн./кВт-год Також парламентський Комітет з питань ПЕК [відхилив](#) законопроект, [що пропонував зберегти](#) безперебійне постачання електроенергії об'єктам централізованого водопостачання навіть за умови наявності у них боргів.

На ринку експорту електроенергії знов активізувало свою роботу ДП "Укрінтеренерго"

Про це свідчить [черговий щомісячний аукціон](#) з доступу до пропускнув спроможності міждержавних електричних мереж, який відбувся 16 квітня. Під час нього компанія "Закарпаттяобленерго" викупила доступ для експорту електроенергії в напрямку Польщі, Румунії та Словаччини потужністю 10 МВт, ДП "Укрінтеренерго" викупило 50 МВт у напрямку Словаччини та Румунії. Крім того, 25 МВт доступу в цьому ж напрямку викупила "Донбасенерго" і 495 МВт – ДТЕК.

У сфері державного регулювання енергетики:

Триває опрацювання ключового законопроекту щодо статусу регулятора

Як йдеться у [звіті Урядового офісу з питань європейської інтеграції](#) про виконання Порядку денного асоціації та Угоди про асоціацію, 7 квітня Кабмін схвалив законопроект "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" метою якого є удосконалення державного регулювання в енергетиці, законодавчого закріплення правового статусу НКРЕКП як незалежного державного колегіального органу, а також виконання зобов'язань України відповідно до Угоди про асоціацію та положень Третього енергетичного пакету ЄС.

9 квітня [Наказом НКРЕКП № 108](#) було створено Консультативно-експертну раду як постійно діючий дорадчий орган, з метою налагодження ефективної взаємодії регулятора з громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики, науково-методичного та інформаційного забезпечення діяльності.

У сфері відновлюваної енергетики:

Ставки "зелених" тарифів відновилися, однак інвестори продовжують судитися за відміну рішень регулятора

14 квітня [НКРЕКП повідомила](#), що в Окружному адміністративному суді м. Києва розглядається справа № 826/3734/15 за позовом ТОВ "Вітряний парк Краснодонський", ТОВ

"Вітряний парк Новоазовський" про визнання протиправною та скасування постанови НКРЕКП [від 18 лютого 2015 року № 203](#), яка обмежує перерахування коштів підприємствам, що знаходяться на непідконтрольних територіях. Регулятор також [поінформував](#), що в Окружному адміністративному суді м. Києва відкрито провадження у справі № 826/3745/15 за позовом ТОВ "Вінд Пауер" про визнання протиправною постанови НКРЕКП № 492 [про зниження "зелених" тарифів на 50-55%](#) в рамках тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії.

17 квітня [регулятор повідомив](#), що в Окружному адміністративному суді м. Києва знаходиться справа № 826/4306/15 за позовами ВЕО "Вітроенергопром", ТОВ "Вінд Пауер", ТОВ "Вітряний парк Лутугинський", ТОВ "Вітряний парк Очаківський", ТОВ "Вітряний парк Новоазовський", ТОВ "Вітряний парк Краснодонський", до НКРЕКП, "Енергоринку", Міненерго, Мін'юсту про визнання незаконним [зменшення "зелених" тарифів на 10-20%](#) в рамках постанови НКРЕКП № 105 від 31 січня 2015 року.

Інші інвестори, зокрема [китайська CNBM International](#), намагалися вийти на компроміс з НКРЕКП, заявляючи про необхідність збереження гарантій по вкладених в Україну інвестицій.

На цьому фоні 15 квітня [НКРЕКП ініціювала](#) публічне громадське обговорення у формі засідання за круглим столом на тему: "Зелені" тарифи: запровадження прозорих механізмів конкуренції у галузі". Між тим, протягом квітня [розмір "зеленого" тарифу для альтернативної енергетики відновлено](#) до передбаченого законом рівня у зв'язку із закінченням дії надзвичайного стану в електроенергетиці. Тарифи для сонячних станцій становлять 11,6-15,8 грн./кВт-год, для ВЕС - 2,3-2,9 грн./кВт-год.

Тим часом, Комітет Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу до травня може [підготувати зміни до закону "Про електроенергетику" в частині перегляду тарифів на електроенергію виробникам, що виробляють її з використанням альтернативних джерел енергії](#), повідомив міністр енергетики та вугільної промисловості В.Демчишин під час "Години запитань до уряду" 10 квітня. "У депутатів буде можливість змінити структуру тарифу, за яким здійснюється оплата електроенергії, виробленої альтернативними енергогенераторами, будуть й інші нововведення у рамках цього закону", - додав міністр.

Через регуляторні складнощі Україна перестає бути привабливою для інвестицій у відновлювану енергетику

У зв'язку зі складною макроекономічною ситуацією і невизначеністю із "зеленим" тарифом [Україна була витіснена з топ-40 іншими країнами з перехідною економікою](#), які за останні півроку впровадили прогресивні інструменти підтримки відновлюваних джерел енергії. Таку заяву зробив К.Таранець, старший консультант Ernst & Young в Україні. Експерт відзначив, що інвесторам довелося заморозити плани з будівництва нових потужностей, а невизначена політика відносно місцевої складової також призводить до втрати інтересу з боку потенційних інвесторів.

У сфері навколишнього середовища:

Щодо оцінки впливу на довкілля

2 квітня Мінприроди, проект ЄС "Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів України у впровадження Секторальної бюджетної підтримки" та ініціатива "Реанімаційний пакет реформ" [провели експертне обговорення законопроекту "Про оцінку впливу на довкілля"](#), а 22 квітня обговорення цього ж законопроекту відбулось [на засіданні підкомітету з питань державного моніторингу навколишнього природного середовища](#) Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Урядовий офіс з питань європейської інтеграції в оприлюдненому 27 квітня черговому [Звіті про виконання Порядку денного асоціації та](#)

[Угоди про асоціацію за вересень 2014 - квітень 2015 року](#) серед основних досягнень у сфері навколишнього середовища зазначає обговорення законопроекту про ОВД.

Перегляд Стратегії державної екологічної політики України

9 квітня [Мінприроди оприлюднило матеріали діагностики Стратегії державної екологічної політики України](#) на період до 2020 року та Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки, підготовлені у рамках Проекту технічної допомоги ЄС "Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів України у впровадженні Секторальної бюджетної підтримки" спільно з Відділом стратегічного планування Мінприроди. Обговорення питань перегляду Стратегії відбулось під час Міжнародного екологічного форуму "Довкілля для України – 2015". Така діяльність проводиться в контексті необхідності перегляду Стратегії та Національного плану дій.

Регуляторна та законодавча діяльність з питань охорони природи

6 квітня міністр екології та природних ресурсів І.Шевченко [підписав наказ №114"Про додаткові заходи щодо збереження біорізноманіття територій та об'єктів природно-заповідного фонду"](#). Документом, забороняється проведення санітарних заходів у частині санітарних рубок дерев та ліквідації захаращеності у межах природних заповідників, заповідних зон біосферного заповідника і національних природних парків, що належать до сфери управління Мінприроди, за винятком випадків, передбачених ч. 3, 5, 6 статті 16 Закону "Про природно-заповідний фонд України".

22 квітня [Мінприроди оприлюднило проект Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі](#), який визначає повноваження суб'єктів щодо створення і включення територій, об'єктів екомережі до переліків та порядок їх здійснення.

8 квітня до Верховної Ради внесено [законопроект "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України \(щодо імплементації європейських екологічних норм про охорону середовища рідкісних видів тварин і рослин\)"](#) (реєстр. № 2604). Серед іншого, документ пропонує внести зміни щодо встановлення відповідальності за знищення середовища перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України.

9 квітня Верховна Рада прийняла законопроекти про внесення змін до Закону України "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів" (щодо мораторію на експорт лісо- та пиломатеріалів у необробленому вигляді) (реєстр. [№ 1362](#)), про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо охорони біорізноманіття) (реєстр. [№ 0917](#)) та про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони тваринного світу ([№ 0916](#)).

Затверджено плани імплементації з екологічних питань

15 квітня [Кабінет Міністрів затвердив розроблені Мінприроди плани імплементації актів законодавства ЄС з екологічних питань](#) (Розпорядження [№ 371-р](#)). Зокрема, це стосується Директиви 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація), Директиви 2009/147/ЄС про захист диких птахів, Директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди (комплексне запобігання і контроль забруднень) (переглянута).

Обговорення проекту Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок

29 квітня в Києві відбулось [громадське обговорення проекту Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок](#), опублікованого 7 квітня [на сайті Мінерговугілля](#) з урахуванням зауважень Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Обговорення організовано Міненерговугілля за підтримки представництва ЄС в Україні. Розробка та реалізація Національного плану є одним із зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства. За результатами обговорення Міненерговугілля разом із консультантами узагальнить надані зауваження та пропозицій, проведе їх аналіз та врахує їх при підготовці остаточної версії проекту.

У сфері енергоефективності:

Заміщення газу

В уряді рапортують, що за два роки [скоротять споживання газу на 10 млрд. кубометрів](#), а за 2014 рік заощадили 3,4 млрд. доларів, проте не повідомляють скільки споживання скоротилося через економічну кризу та російську агресію. При цьому за осінь-зиму [зменшили споживання на 1,8 млрд. кубометрів газу](#) – з запланованих 30% це склало 21%. В Держенергоефективності повідомили, що за такими категоріями споживачів, як населення, бюджетні установи, теплокомуненерго, які виробляють тепло для населення, завдяки комплексному підходу вдалося [скоротити споживання газу з 26 до 22,9 млрд. кубометрів](#). На фоні зволікання з відключенням опалення при теплій погоді в квітні, прем'єр закликав [встановлювати штраф підприємствам теплокомуненерго](#) за не відключення опалення і неефективне використання газу.

Уряд [продовжив](#) програму з компенсації 20% вартості придбаних в кредит котлів на альтернативному паливі ([постанова Кабінету Міністрів від 08.04.2015 № 177](#)). Всього на таке придбання котлів [видано 2 339 кредитів](#) на суму 28 млн. грн., а компенсацій виплачено на 2,4 млн. грн. Разом з тим, з початку року компенсації [не виплачувалися](#) і Держенергоефективності розраховує поновити їх з початку травня – за їх поясненням, це сталося через потребу розробки і прийняття відповідної постанови. Водночас тим, хто взяв кредити на купівлю котлів в цей час, всі виплати обіцяють зробити.

Фонд з енергоефективності

Керівництво Держенергоефективності продовжує роботу з [просування ідеї створення Фонду енергоефективності](#) під час зустрічей з іноземними колегами та представниками [міжнародних фінансових установ](#). Передбачається, що Фонд буде працювати разом з Фондом донорів, яким, можливо, керуватиме ЄБРР. Модель Фонду [напрацьовували](#) спільно Держенергоефективності разом з Міністерством навколишнього середовища Німеччини та компанією Berlin Economics. Очікують, що Фонд запрацює вже цього року, а ринок енергоефективності в Україні, обсягом якого назвали 40 млрд. євро, дозволить скоротити споживання газу до 2030 року до [13 млрд. кубометрів на рік](#).

Механізми стимулювання

Відповідно до [постанови Кабінету Міністрів від 08.04.2015 № 231](#), було внесено зміни до ряду постанов, що дозволило запровадити два нових механізми стимулювання енергоефективності – для населення шляхом відшкодування кредиту на придбання енергоефективного обладнання та/або матеріалів та для ОСББ на впровадження енергоефективних заходів. Відшкодування здійснюватимуть за кредитами "Ощадбанку", "Укргазбанку" та "Укрексімбанку". В Кабміні очікують, що до ініціативи долучаться [міжнародні фінансові організації](#). Відшкодування для ОСББ передбачає розмір в 40% – на механізм для ОСББ та ЖБК планують [344 млн. грн.](#), банки зможуть залучити додатково 1,23 млрд. грн. Населення може отримати [30% від тіла кредиту](#), але не більше 10 тис. грн. – на це в 2015 році виділено 198 млн. грн. Постанова [окреслює](#), частину вартості якого саме обладнання та матеріалів може компенсувати кожна із зазначених груп.

В уряді наголошують, що задіють у програмі [1,57 млрд. грн. та розраховують, що нею скористаються близько 134 тисячі сімей](#) (14 тис. – відшкодування за "негазові" котли, 22 тис.

– [30% для громадян, 98 тис. \(10% ОСББ, близько 1630 будівель\)](#) – 40% для ОСББ). Там доручили віце-прем'єру провести спільно з керівництвом Ощадбанку роз'яснювальну компанію. Також розраховують залучити приватні кошти – 259 млн. грн. на "негазові" котли, 726 млн. грн. на енергоефективне обладнання та матеріали для громадян, 245 млн. грн. на таке обладнання для ОСББ.

Держенергоефективності взялося за роз'яснення принципів роботи нових компенсаційних документів – семінари для чиновників з регіонів відбулися в [Житомирі](#) та в [Одесі](#). Це, як [обіцяють](#), стане початком інформаційно-роз'яснювальної кампанії щодо утеплення житла серед органів місцевого самоврядування та ОСББ. У свою чергу, прем'єр-міністр А.Яценюк закликав громадян [використати літній період для енергомодернізації осель](#).

Енергетичний сервіс

Парламент ухвалив, а Президент підписав закони № 327-VIII ["Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації"](#) та № 328-VIII ["Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації"](#). Перший встановлює засади здійснення енергосервісу, містячи визначення ключових термінів, визначаючи особливості здійснення закупівель енергосервісу, критерії оцінки учасників закупівель, описуючи ключові елементи енергосервісного договору, а також порядок погодження його умов, тощо. Закон передбачає, що до 2020 року рівень скорочення замовником енергосервісу споживання або витрати на паливно-енергетичні ресурси та/або ЖКП не може становити менше 30%. Другий документ вносить відповідні зміни до Бюджетного кодексу. Держенергоефективності планує в 2015 році [2 підзаконні акти](#) щодо механізмів енергосервісу.

Маркування

Мінрегіон вніс зміни до свого плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік, додавши в тому числі пункти про підготовку Держенергоефективності постанов Кабміну щодо Про затвердження технічних регламентів енергетичного маркування, зокрема побутових барабанних сушильних машин, пилососів ([наказ Мінрегіону "Про внесення змін до Плану діяльності Мінрегіону з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік" № 68 від 03.04.2015](#)). Держенергоефективності планує цього року розробити техрегламенти щодо енергетичного маркування [ламп та світильників, телевізорів, кондиціонерів повітря та посудомийних машин](#) та імплементувати законодавство ЄС у сфері енергетичного маркування.

Енергетична ефективність будівель

Потенціал інвестицій в енергоефективність житлових будівель українські чиновники оцінюють в [686 млрд. грн.](#), з яких державна підтримка може становити 154 млрд. грн.

Кошти, які необхідні на повну термомодернізацію житлового комплексу в Україні, оцінили в [35 млрд. євро](#). Для термомодернізації бюджетних установ, за даними Держенергоефективності, потрібно 4,4 млрд. євро – це дозволить зекономити до [200 млн. кубометрів](#) газу за рік у 2020 році. Повне виконання програми дозволить щорічно економити близько 700 млн. кубометрів газу.

Відповідний законопроект щодо енергетичної ефективності будівель погоджений робочою групою та надісланий центральним органам виконавчої влади на погодження. Тим часом, досвідом з утеплення будинків ділилися профільні чиновники з Литви зі своїми українськими колегами – за результатами зустрічі буде створена [спільна профільна робоча група](#).

Оснащеність засобами обліку

Відповідно до внесених змін у Плані діяльності Мінрегіону з підготовки проектів регуляторних актів на 2015 рік, Держенергоефективності має до грудня розробити законопроект [про комерційний облік у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, надання комунальних послуг](#).

Тим часом, НКРЕКП пропонує Кабміну [оновити норми витрати палива та теплової енергії на опалення житлових і громадських будівель](#) та врахувати нові нормативні акти (ДСТУ та ДБН), а також доручити Мінрегіону [розробити методику перерахунку](#) плати за послугу з централізованого опалення для споживачів, у яких відсутні прилади обліку теплової енергії у випадку відхилення фактичних кліматологічних показників від нормативних.

У Верховній Раді депутатом В.Сташук (фракція "Народний фронт") зареєстровано законопроект ["Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення належного комерційного обліку природного газу, теплової енергії, гарячої та холодної води для населення"](#) (реєстр № 2636), який пропонує запровадити знижувальний коефіцієнт до ціни газу у разі невстановлення населенню у зафіксовані строки лічильників. При цьому збитки суб'єктів господарювання пропонується не відшкодовувати, а припинення розподілу газу заборонити.

Відповідні знижувальні коефіцієнти пропонується також ввести для оплати опалення та гарячого водопостачання у випадку не обладнання житлових будинків, в яких проживають споживачі, "приладами комерційного обліку теплової енергії, регуляторами температури, приладами комерційного обліку об'єму споживання гарячої води". У разі відмови населення від безоплатного встановлення лічильників депутат пропонує запровадити підвищувальний коефіцієнт. Головне науково-експертне управління Верховної Ради, проаналізувавши законопроект, зауважило, що такі дії можуть створити фінансові збитки компаніям, які держава має компенсувати, а це питання недостатньо врегульовано в законопроекті. Загалом, парламентські експерти радять доопрацювати законопроект та приймати рішення у прив'язці до урядового законопроекту № 2670 щодо єдиного підходу до тарифоутворення у сфері ЖКГ. Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендував відправити документ на доопрацювання.

Тим часом, Держенергоефективності планує розробити відповідний законопроект про обов'язковий комерційний облік в 2015 році. НКРЕКП також запропонувала прийняти закон про 100% комерційний облік у сферах тепло- та водопостачання, вказавши, що це є однією з умов надання Україні третього траншу макрофінансової допомоги в рамках майбутнього Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом. Регулятор вказав, що [розробив такий законопроект](#) та надіслав його на розгляд уряду. НКРЕКП також прийняла рішення щодо [першочергового включення до інвестиційних програм ліцензіатів заходів стосовно оснащення житлових будинків приладами комерційного обліку](#) споживання теплової енергії – зокрема, це стосується теплової енергії. Крім того, регулятор нагадав, що відповідно до проекту Меморандуму про економічну та фінансову політику, схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів від 27.02.2015 № 129-р, Україною взято зобов'язання щодо досягнення 100% обліку споживання теплової енергії до кінця 2016 року.

Разом з тим, Кабмін вніс зміни до норм споживання природного газу населенням в разі відсутності газових лічильників ([постанова №237 від 29.04.2015 р.](#)), знизивши відповідні норми вдвічі.

Співпраця з міжнародними фінансовими інституціями

Держенергоефективності проводить переговори з різноманітними міжнародними партнерами щодо підтримки тих чи інших елементів діяльності агентства – з [Європейським інвестиційним банком](#) та [представниками американського бізнесу](#) говорить про залученість до Фонду енергоефективності, з американськими компаніями щодо [можливості інвестування](#). 23 квітня відбулася зустріч першого заступника Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В.Кістіона з новим

керівником проекту USAID "Муніципальна енергетична реформа" Л.Гудом. Сторони [затвердили спільний План заходів до кінця 2015 року](#), що містить три складових: (1) розвиток сприятливого правового середовища щодо енергоефективності та енергозбереження у житлово-комунальному господарстві та ОСББ в Україні; (2) сприяння інвестиціям у технології та застосування інвестицій щодо енергоефективності та енергозбереження, впровадженні відновлювальних джерел енергії та зменшення викидів у житлово-комунальному господарстві та ОСББ в Україні; (3) розвиток потенціалу та розповсюдження досягнень щодо енергоефективності та енергозбереження, впровадженні відновлювальних джерел та зменшення викидів у ЖКГ та ОСББ в Україні. Допомогу Україні в проведенні заходів з енергоефективності, зокрема в частині енергосервісу, можуть надати спеціалісти з [Німеччини та Польщі](#). [Франція](#) підтримала розробку проектів з енергоефективності в Харкові, Рівному, Бердичеві та Ладизині.

У сфері нафти і нафтопродуктів:

Уряд схвалив план імплементації Директиви 2009/119/ЕС на фоні відновлення контролю над державними активами галузі

8 квітня Кабінет Міністрів затвердив розроблені Міненерговугілля плани імплементації актів законодавства ЄС з енергетичних питань (Розпорядження [№ 346-р](#)), у тому числі Директиви 2009/119/ЕС стосовно накладення на держав-членів ЄС зобов'язання щодо підтримки мінімальних запасів сирої нафти та/або нафтопродуктів. При цьому Міненерго зобов'язали подавати щокварталу до 10 числа наступного місяця уряду інформацію про стан виконання; текст планів не оприлюднювався.

На початку місяця міністр [В.Демчишин заявив](#), що [Закон № 272-VIII](#), який дозволить уряду змінити керівництво "Укрнафти", набере чинності в кінці травня. Він також додав, що влада підбирає кандидатуру на посаду керівника "Укртранснафти" замість тимчасово призначеного Ю.Мірошника. Триває слідство щодо колишнього керівництва "Укртранснафти", яке [купувало нафту за](#) завищеними цінами, але "Нафтогаз" [обіцяє відкритий конкурс](#) на посади керівників "Укргазвидобування" та "Укртранснафти".

У квітні "Нафтогазу" вдалося домогтися [виплати дивідендів](#) від "Укрнафти" за період 2011-2013 у розмірі 1,779 млрд грн, попри її намагання [списати борги взаємозаліком](#). Згідно зі звітністю, в 2014 році компанія [збільшила чистий прибуток в 6,6 разів](#) порівняно з 2013 роком – до 1 млрд 264,6 млн. грн.

29 квітня [наказом №264](#) Міненерговугілля погодило завдання для голосування на засідання наглядової ради ПАТ "Укртранснафта". Зміст завдання не оприлюднювався. З 27 квітня представники "Нафтогазу" [розпочали перевірку](#) фінансово-господарської діяльності "Укртранснафти". Ще раніше, [наказом №202](#) Міненерговугілля затвердило новий статут державного підприємства "Укртранснафтопродукт".

У сфері статистики:

16-17 квітня у Держстаті відбулось [перше засідання робочої групи](#) з питань розробки модельного статистичного закону, до якої увійшли провідні європейські експерти та консультанти у галузі статистики, які представляють Статистичний офіс Європейської асоціації вільної торгівлі, Євростат, Статистичний відділ Європейської економічної комісії ООН, а також експерт від Держстату. Зазначається, що впровадження такого закону забезпечить гармонізацію національних статистичних систем із європейськими нормами та стандартами.

У сфері конкуренції:

АМКУ готовий до змін та виступає із законодавчими ініціативами

На початку місяця АМКУ [надав рекомендації](#) Мінекономрозвитку і Міненерговугілля вжити заходи щодо створення прозорих механізмів проведення аукціонів з продажу скрапленого газу. Зокрема, йдеться про бездіяльність Аукціонного комітету щодо неприведення Регламентів бірж у відповідність до вимог Постанови Кабінету Міністрів від 16 жовтня 2014 року № 570 (щодо заборони на об'єднання лотів під час проведення аукціонів з продажу скрапленого газу).

10 квітня відбулось [засідання Громадської ради](#) при АМКУ, в ході якого відбулося громадське обговорення законопроекту "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України" (реєстр. [№ 2102](#)), який був прийнятий за основу 7 квітня (Постанова [№ 280-VIII](#)) причому директор Департаменту конкурентної політики АМКУ В.Талах висловився за суттєве доопрацювання документу. Крім того, було обговорено законопроект "Про внесення змін до законодавства про захист економічної конкуренції щодо визначення органами Антимонопольного комітету України розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції" (реєстр. [№ 2431](#)).

В ході брифінгу 17 квітня АМКУ повідомив, що [виступив ініціатором внесення змін](#) до Закону "Про здійснення державних закупівель", які є також обговорюються в рамках Робочої групи при Мінекономрозвитку за участю інших зацікавлених органів та громадськості. Зміни стосуються встановлення "дня тиші" для оскарження умов документації, що – за словами держуповноваженого АМКУ С.Мороз дозволить зменшити кількість неналежних скаргників.

У свою чергу, проектом "Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС" опубліковано [Глосарій термінів для регулювання державної допомоги](#), що містить спеціальну термінологію, яка використовується в системі ЄС для регулювання державної допомоги та всі ключові визначення, які містяться в Законі "Про державну допомогу суб'єктам господарювання".

У сфері соціальної політики:

У Мінсоцполітики прогнозують швидкий вплив реформ на стан вітчизняної економіки

Зокрема, міністр соціальної політики П. Розенко зауважив, що ті реформи, які сьогодні здійснюються, дозволять стабілізувати економіку. На його думку, перші ознаки її оздоровлення [з'являться вже наступного року](#). Тим паче, що на підтримку відповідних реформ будуть спрямовані значні кошти – зокрема, [від МВФ](#). Водночас, міністр наголосив, що [шлях реформування буде складним](#), подекуди будуть [можливі збої](#), але Україні, незважаючи на будь-які труднощі, пройти його вкрай необхідно.

Прем'єр-міністр [закликав](#) парламент ухвалити законопроект № 2670 "[Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства у сфері теплопостачання та сфері житлово-комунальних послуг](#)", мотивувавши це тим, що це дозволить отримати 500 млн. дол. від Світового банку і 300 млн. дол. макрофінансової допомоги від уряду Японії. В проекті, зокрема, йдеться про те, що "встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги нижче розміру економічно обґрунтованих витрат ... не допускається", а споживачі мають право на отримання субсидії для відшкодування витрат. Окрім того, вказано, що тарифи "повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання". В пояснювальній записці йдеться про потребу єдиного підходу до встановлення економічно обґрунтованих тарифів.

Зробивши кроки до підвищення тарифів, влада шукає шляхи пом'якшення соціального ефекту

З 1 квітня [в Україні подорожчали житлово-комунальні послуги](#): тепло – на 71,8%, гаряча вода – на 55%, електроенергія – до 36,6-140,7 коп./кВт-год. Підвищення тарифів на газ та житлово-комунальні послуги є неминучим, однак у Мінсоцполітики підкреслюють, що [пом'якшити цей процес покликана нова система субсидування](#), яка зробить державну допомогу більш відкритою та доступною для людей. На думку П. Розенка, [уряд зробив усе необхідне](#) для її впровадження: є [прості правила](#) та достатні фінансові ресурси – тепер усе залежить від місцевих органів влади, котрі повинні забезпечити дійсно ефективну роботу цієї системи. Крім того, високопосадовець зауважив, що сама система субсидування максимально спрощена: для цього, зокрема, прийнято рішення [запровадити безконтактну форму](#) надання субсидій. Крім того, у Верховній Раді зареєстровано законопроекти, які передбачають автоматичне (без особистого звернення) нарахування субсидій пенсіонерам та інвалідам (реєстр. [№ 2676](#)) або для всіх непрацездатних громадян (реєстр. [№ 2676-1](#)). У свою чергу регулятор з метою покращення механізму отримання субсидій [зобов'язав обленерго забезпечити друк бланків для оформлення субсидій](#) та доставку їх до 15 квітня усім побутовим споживачам. У Мінрегіоні впевнені, що подібні спрощення [сприятимуть збільшенню рівня оплати житлово-комунальних послуг](#).

В Україні [збільшили витрати на субсидії](#) – за повідомленням Держстату в січні – березні 2015 року сума субсидій становила 127,7 млн. грн., що в 5,1 рази більше за показник за той самий період 2014 року. За цей період субсидії призначено 392 тис. сімей – 99,1% тих, хто звернулися. Всього субсидії отримують [1,2 млн. сімей](#). Разом з цим, середній розмір субсидії в березні зріс втричі в порівнянні з березнем 2014 року. Заборгованість за послуги ЖКГ складає [13,3 млрд. грн.](#) (станом на 1 квітня).

Тим часом, у Мінсоцполітики прогнозують, що через підвищення тарифів по субсидії можуть звернутися [більше 4 млн родин](#). Прем'єр-міністр А. Яценюк запевнив, що грошей на субсидії [вистачить навіть на 15 млн громадян](#), адже у Держбюджеті на це закладено 24,5 млрд. грн.

Водночас, деякі народні депутати вважають, що тарифи для населення є завищеними, а тому [закликають розслідувати їх підвищення](#). Саме тому голова Верховної Ради В. Гройсман дав доручення профільним парламентським комітетам [розглянути питання формування тарифів на послуги ЖКГ](#). Тим часом, Президент П. Порошенко впевнений, що [тарифи на газ будуть знижені](#) після того, як запрацює новий [закон](#), який дозволить зробити вітчизняний газовий ринок значно прозорішим.

У Мінрегіоні, тим часом, зазначили, що перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги та приведення їх до економічно обґрунтованого рівня, є об'єктивною необхідністю, і [закликають політиків припинити спекуляції на цю тему](#) та не робити з неї інструмент для збурення населення.